

ANNEX 1

Quiz dades

1. Quina és la temperatura mitjana del planeta perquè sigui possible l'enorme diversitat de formes de vida i cultures que existeixen?

15°. La temperatura mitjana del planeta és de 15°, no obstant amb la civilització industrial s'han augmentat els gasos de l'efecte hivernacle en molt poc temps. Això provoca un augment de temperatura.

2. Quant ha augmentat la temperatura entre els anys 1850 i 2019?

1',07°.

3. Quant ha pujat el nivell mitjà del mar a escala mundial? (Conseqüència del desgel)

19 centímetres entre 1901 i 2010.

4. Les següents afirmacions són vertaderes (V) o falses (F):

- L'augment de temperatura no afecta les plantes. **(F)**
Per aprofundir: l'augment de temperatura provoca, en molts casos, que les plantes floreixin abans que hagin nascut els insectes pol·linitzadors.
- Les sigles GEH fan referència a Gasos Efecte Hivernacle. **(V)**
- L'augment dels gasos de l'efecte hivernacle és beneficiós per la possibilitat de mantenir la vida humana i per la majoria d'espècies d'animals i plantes. **(F)**
(Per aprofundir: L'augment dels gasos de l'efecte hivernacle provoca que la temperatura mitjana de la terra augmenti. Encara que semblin canvis petits de temperatura a la pràctica provoquen canvis molt grans: plantes que floreixen abans que neixin els insectes pol·linitzadors, pollets que surten dels ous abans que neixin les larves que han de menjar, pluges fora de temps, augment dels ciclons i huracans, pujada del nivell del mar, desertització d'alguns territoris, onades de fred i calor. Els éssers vius s'organitzen i "saben què han de fer" gràcies a senyals tèrmics. El canvi climàtic suposa modificar les regles del joc amb què s'organitza la vida, i té conseqüències molt intenses sobre totes les espècies, també la humana).
- Sense l'efecte hivernacle la temperatura mitjana de la terra seria de 18° sota zero i no seria possible la vida tal com la coneixem. **(V)**
- Les extincions d'espècies més grans de la història del planeta Terra s'han donat en unes condicions en el fet que la temperatura mitjana de la Terra ha augmentat o disminuït 5,2° o més. **(V)**
- El 30% de la població amb més recursos és la responsable de la meitat de les emissions globals, mentre que la meitat més pobre del món -3.500 milions de persones- només produeixen el 20% de les emissions. **(F)**
(El 10% de la població amb més recursos és la responsable de la meitat de les emissions globals, mentre que la meitat més pobre del món -3.500 milions de persones- només produeixen el 10% de les emissions).

5. Quin percentatge de glaceres d'Espanya ha desaparegut en l'últim segle?

El 90% de glaceres a Espanya ha desaparegut en l'últim segle.

(Al nostre país s'han perdut ja més del 80% de les glaceres pirenaïques i, per a 2050, podrien desaparèixer irreversiblement. Mont Perdut ha decrescut de mitjana 5 metres de grossor en les últimes dècades, encara que hi ha punts on són fins a 14 metres menys. En general, retrocedeix un metre a l'any.

De les 52 glaceres que hi havia en 1850 n'han desaparegut ja 33, la majoria després de 1980.

Les 3.300 hectàrees de llengües de gel que hi havia a principis del segle XX al Pirineu s'han reduït a 390).

6. Quin percentatge d'espècies d'animals creieu que han desaparegut en els últims 20 anys a Catalunya?

Han desaparegut el 25% d'espècies aproximadament. *(Dades 2019)*

7. Les papallones són considerades un senyal o indicador de bona salut del medi ambient i els ecosistemes. Les xifres evidencien que la salut del medi ambient i els ecosistemes està emmalaltint. Sabríeu dir quin percentatge de papallones ha desaparegut en els últims anys a Catalunya, fet que provoca que els ecosistemes emmalalteixin?

El 70% de papallones aproximadament.

8. Quines creieu que són les principals 5 causes de la pèrdua de biodiversitat del planeta?

A) Canvi climàtic, destrucció d'hàbitats, sobreexplotació, contaminació i les espècies exòtiques invasores.

B) Canvi climàtic, inundacions, reciclatge, sequeres i vehicles que funcionen amb combustibles fòssils.

C) Canvi climàtic, destrucció d'hàbitats, espècies exòtiques invasores, reciclatge i contaminació.

9. L'any 2018 24,2 milions de persones es van veure forçades a desplaçar-se del lloc on vivien per raons ambientals, se les coneix com a refugiades ambientals. Podríeu dir quin percentatge d'aquestes persones desplaçades pel clima són dones?

El 80% de les persones desplaçades pel clima són dones (i sobretot dones del Sud Global).

10. Si tota la població del món consumís com la mitjana d'una persona a Espanya, quants planetes necessitaríem?

Tres planetes, i només en tenim un.

11. Quines poblacions del món tenen una petjada ecològica més gran, o dit d'una altra manera quines poblacions del món consumeixen més energia?

Les poblacions del Nord Global (poblacions més enriquides).

12. Durant l'extinció més gran de la història de la Terra, que va ser la del Permià-Triàssic, es van exterminar el 95% de les espècies terrestres i el 70% de les espècies marines. Aquesta extinció es va donar en un context en que va haver un canvi de temperatura de més de 5,2°, la velocitat en que es donava aquest canvi de temperatura era de més de 10° per milió d'anys.

A quina velocitat creieu que està succeint el canvi de temperatura que estem vivint (escalfament en aquest cas) en comparació a l'extinció que es va donar en el Permià-Triàssic?

R. 60 vegades superior a l'extinció més gran de la història. La taxa d'escalfament és de 6333 graus/milió d'anys. (Tenint en compte que des del 1850 al 2019 hi ha hagut un escalfament de 1,07°).

Si s'agafa el valor més baix de l'IPCC (escalfament de 0,8° des del 1850): la velocitat és de 4733 graus per cada milió d'anys, és 47 vegades més ràpid que en l'extinció més gran de la història.

En els últims 169 anys (del 1850 al 2019) hem escalfat aproximadament 1 grau la temperatura i ho hem fet a una velocitat 60 vegades superior a la mitjana durant l'extinció que més % d'espècies va eliminar de la història de la vida del planeta.

(Dades extretes del IPCC)

CARTA AL FUTUR

Què és el que més m'agradaria que canviés? Què puc fer jo perquè canviï?

NOM I COGNOMS:

CURS:

Orientacions per l'elaboració de la carta:

- Partint de les explotacions i vulneracions del medi ambient que heu detectat en el món i en el vostre entorn immediat (barri, ciutat o poble). Què us agradaria més que canviés? Quines coses pots canviar del teu dia a dia per tenir un medi ambient sa (identifica com a mínim una individual i una col·lectiva per fer amb els companys i companyes de l'aula i una col·lectiva per fer amb els veïns i veïnes del barri o poble)?
- Recordeu que aquesta carta es recuperarà a la darrera sessió per afegir nous aprenentatges i alternatives.